

והגישה – ר"ש מיעט מנחת כהנים וכהן משיח [שאינן דומות לאלו מפני שאינן נאכלות לכהנים]. ות"ק חולק. (אפשר שמרבה מאת המנחה כנ"ל או לומד בבנין אב מהמנחות המפורשות. ומוהגישה אפשר שממעטים דבר אחר (עפ"י תוס').

ג. מנחת חוטא אינה נלמדת ממנחת גדבה – שכן זו טעונה שמן ולבונה. ממנחת סוטה – שכן טעונה תנופה. משתיהן – שהשוויון לבא בעשיר כבעני, תאמר במנחת חוטא שלא הוכשרה אלא בעני.

ד. מנחת סוטה אינה נלמדת ממנחת חוטא – שכן באה חטים. ממנחת העומר – שכן טעונה שמן ולבונה. משניהם – שכן לא הוכשרו לבוא קמת, תאמר במנחת סוטה שהוכשרה לבא קמת.

ה. לדברי רבי יהודה, אפשר ללמוד מנחת העומר ממנחת חוטא וממנחת סוטה בצד השווה; שאם תפרוך מה למנחת חוטא שכן באה חטים – מנחת סוטה תוכיח. מה למנחת סוטה שכן באה לברר עוון – מנחת חוטא תוכיח, וחזר הדין.

לדברי רבי שמעון אי אפשר ללמוד, כי יש לפרוך מה לשניהם שכן מצויים, שיכולות לבוא לעתים מזומנות, תאמר במנחת העומר שאינה אלא פעם אחת בשנה. ואילו רבי יהודה סובר שאינה פירכא, שהרי אפשר להם שלא יבואו כלל, ואינם נחשבים מצויים יותר ממנחת העומר.

דף סא

קו. א. אלו דברים טעונים תנופה ואינם טעונים הגשה, ואלו טעונים תנופה והגשה (ומה סדרן?), ואלו שאינם טעונים לא תנופה ולא הגשה?

ב. כיצד מניפים לוג שמן של מצורע ואשמו – שניהם כאחד או כל אחד לעצמו? והיכן מניפים? ג. מי הוא המניף?

ד. האם יש תנופה בקרבנות נכרים, בנשים, בגרים ובעבדים משוחררים?

א. אלו טעונים תנופה ולא הגשה; לוג שמן של מצורע ואשמו; ביכורים – כדברי רבי אליעזר בן יעקב (יד-יד משלמים). וכן לשיטת רבי יהודה (והנחתו – זו תנופה); אימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהם; שתי הלחם ושני כבשי עצרת.

תנופה והגשה; מנחת העומר ומנחת קנאות. תחילה מניף ואחר כך מגיש.

הביכורים, לכמה שיטות הריהם טעונות תנופה והגשה למזבח (ע' במצוין ב'כנסת הראשונים). ויש אומרים שמניפים אותם פעמים, בשעת קריאה ובשעת השתחוואה (ע' ספרי תבוא שא, ורש"י ורא"מ שם; רא"ש בכורים ג, 1).

ויש תנא החולק על רבי אליעזר בן יעקב וסובר שאין הביכורים טעונים תנופה (עתוס סוכה מז: ד"ה הבכורים; שנת אליהו בכורים ג, 1). להלכה טעונים תנופה פעם אחת בשעת קריאה (רמב"ם בכורים ג, 1ב).

לא תנופה ולא הגשה – לחם הפנים ומנחת נסכים.

ב. אשם מצורע ולוג השמן מניפים כאחד (והקריב אותו לאשם ואת לוג השמן, והניף אתם תנופה – ולא תנופות). הניף כל אחד לעצמו – יצא (והקריב אותו לאשם והניף).

נראה שהוא הדין לוג שמן הבא בפני עצמו – טעון תנופה. וכן כשהביא ונשפך והביא אחר – טעון שוב תנופה (עפ"י 'הדושי הגרי"ד).

התנופות נעשות במזרח.

א. פרש"י: אפילו במזרח, וכל שכן במערב. ואולם נקטו האחרונים שמדברי הרמב"ם משמע מזרח דוקא.

ב. במצורע, הואיל ואין יכול להיכנס לעזרה כל עוד לא נטהר, יש אומרים שהתנופה היתה נעשית כשהמצורע עומד בשער ניקנור (עפ"י ראב"ד מחוסרי כפרה ד, ב. ולדעתו ביאה במקצת לא שמה ביאה). ומהרמב"ם משמע שהתנופה היתה במזרח העזרה על ידי הכהן לבדו, שלא כשאר תנופות כדלהלן (עפ"י כס"מ ועוד).

ג. הבעלים מניפים את קרבנם (ידיו תביאנה). וגם הכהן מניח ידו מלמטה ומניף עמו. (המקריב). והכוונה לכהנים, שהרי בעלים כבר אמור. וכן בביכורים נאמר ולקח הכהן...).

א. רש"י (צג). כתב שעיקר התנופה בבעלים. (וכ"כ הריטב"א בסוכה. וע' מש"ח (תבא כו, ד) שכתב לתלות שאלה זו במחלוקת ראב"י ורבי יהודה). והתוס' הקשו מנין לומר כן, הלא שניהם כתובים.

ב. כאן פרש"י שידי הכהן תחת ידי הבעלים ממש (וכ"כ התוס' בקדושין לו: ותוס' שאנץ סוטה יט. בת' ראשון; תורי"ד קדושין לו. וכן משמע ברמב"ם. זבח תודה). והתוס' כאן מפרשים שנוגע בכלי עצמו, בשוליו, והבעלים אוחזים באוגני הכלי מלמעלה (וכ"כ רש"י ותוס' בסוכה מז. וכ"ה בר"ש ורא"ש בכורים ג; יראים תנב. וערשב"א וריטב"א סוכה מז). עוד בדיני תנופה בביכורים – ע' בסוכה מז.

ד. בני ישראל מניפים – ולא עכו"ם, ולא בנות ישראל [מלבד מנחת סוטה ושלמי נזירות שהאשה מניפה. ע' קדושין לו]. ואולם הכהן מניף קרבן האשה על ידה (= בשבילה. כדלהלן סב:).

א. כן כתבו רש"י, רבנו גרשום והרמב"ם (מע"ה ק ט, טז).

והרי"ד בפסקיו כתב שהאשה עושה שליח את בעלה או את קרובה להניף בעבורה. ניש להעיר שבתוספותיו לקדושין כתב כרש"י, שהכהן מניף. וכבר דנו האחרונים בענין שליחות בתנופה – ע' רש"י; ק"א; הר צבי; מקדש דוד יח, ב).

וישנה שיטה שקרבן נשים נתמעט לגמרי מתנופה (פירוש הראב"ד לגרסת התו"כ פרשת צו, יא).

ב. בקרבן עכו"ם – מרש"י לפנינו מבואר שהכהן מניף. (וכתב רש"י שעושה את הכהן שליח להניף. וצריך לפרש שאין הכוונה מדין שליחות דעלמא שהרי אין שליחות לעכו"ם, אלא שליח דרחמנא הוא. טהרת הקדש. וע' רש"י והר צבי). והתוס' צדדו בזה, שמא אין שם תנופה כלל.

וכל זה למ"ד עכו"ם מביאים שלמים, אבל למ"ד אין לו שלמים אלא עולות (וכן הלכה) – לא יצויר תנופה בקרבן עכו"ם, שהרי אין תנופה בעולות, ואם הפריש שלמים בשביל שיתכפר בו ישראל – נחשב כקרבן ישראל (עפ"י תוס').

גרים ועבדים משוחררים – מניפים (המקריב).